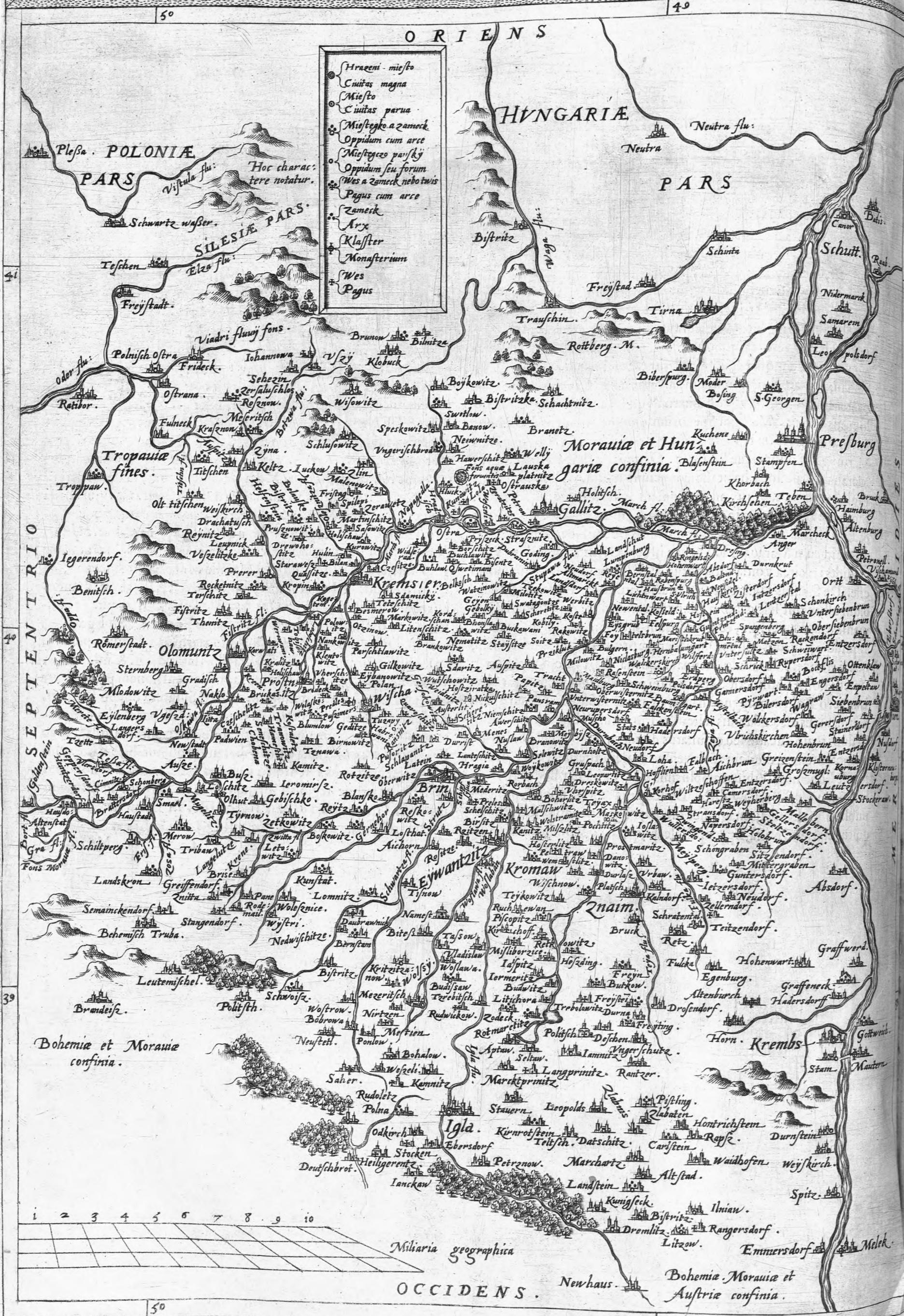

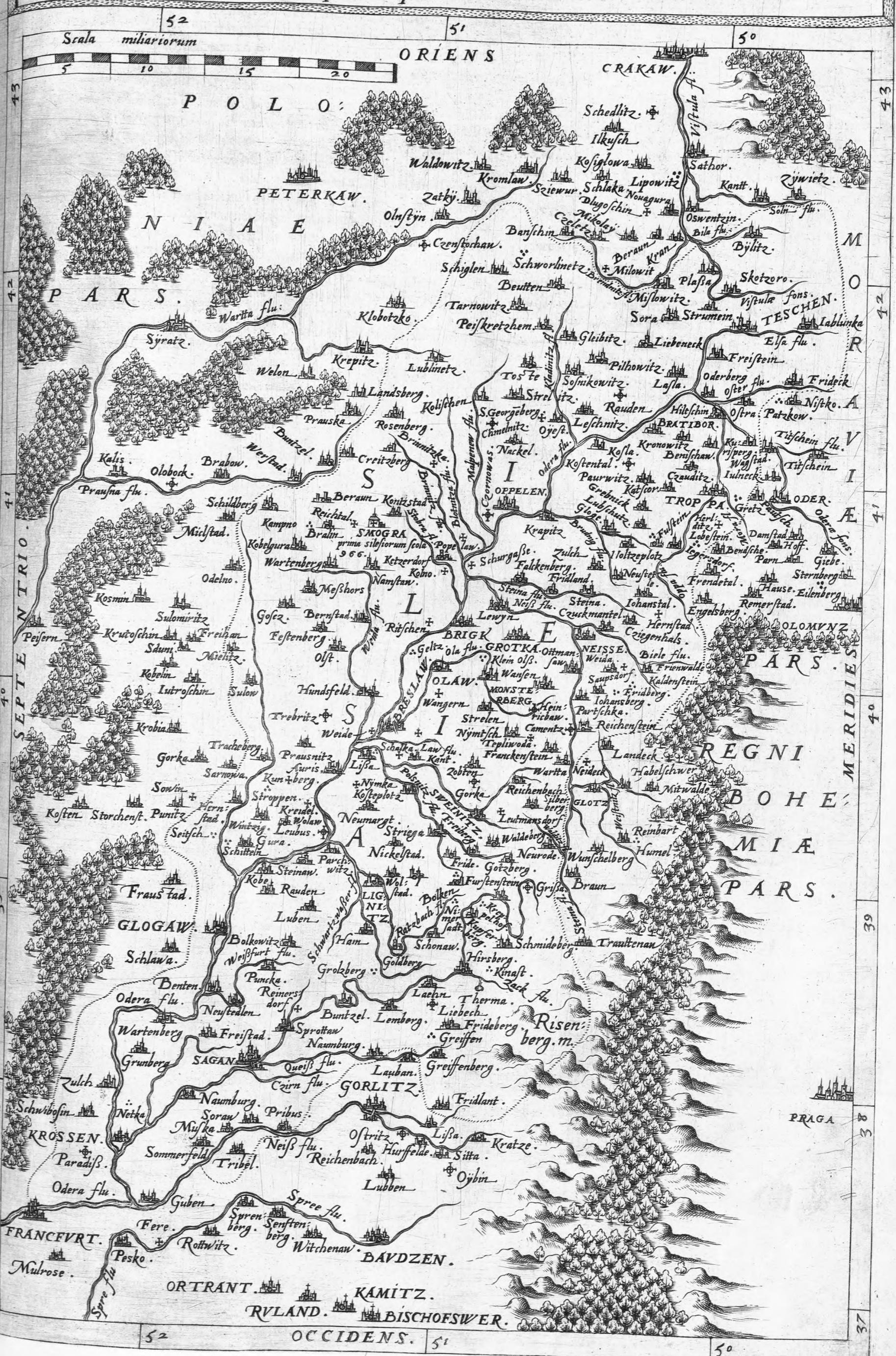
MARAVANIAE SEV MORAVIAE

Marchionatus singulari fide ac diligentia Chorographice delineatus per

SILESIAE DVCATVS TYPICE

descriptus per

MORAVIA SEV MARAVANIA.

Moravia nomen à Marauaha flu. qui eam perfluit regionem, deditur. Multis tamen Marcher potius quàm Merherren dicendi putantur: idque à Marcomannis Sueuorum populis, quorum quidem sententia non inuitus accedo, ij enim indubie Morauiam tenuerunt, & postmodum etiam Bohemiam, eisdem inde Boijs. Sunt qui ex vocabuli etymo coniiciant deinceps Marcomannos eam Germaniae provinciam occupasse, que vulgo die Marck appellatur, seu Marchia Brandenburgensis ultra Albim, versus Oceanum, cultores enim eius die Mercker, hoc est Marcomanni quasi Marchmenner dicuntur. Creduntur enim Marcomanni à limite nomen sortiri, quem nos Marck vocamus. Non desunt qui ab equis nomen adeptos Marcomannos tradant, sicut Marschalchum equitum praefectum, Marstallerum equorum stabuli magistrum appellamus: siquidem Marca & Merrhen nostra lingua equum & equam significat, unde Merrhenland interpretantur equarum regionem. Non exiguum Marauianæ, Silesiæq; partem Quadi tenuerunt iuxta Lunam syluam. Marauianam præterea qua ad Istrum declinat, putantur coluisse Osi, quorum Tacitus meminit. Regni titulo olim hac regio decolorabatur, cuius rex vicinus Bohemorum, Polonorumq; ducibus imperabat: nunc vero multo inferiori fortuna contenta, suis deinceps aliquamdiu ducibus, postmodum Marchionibus paruit, nūc distracta: eius tamen potior pars, ac penè tota Bohemia regibus. Reliqua pars alijs Primoribus ac Baronibus subest. Gentis Caput ac Marchionis sedes est Brin, Eburum, Olomontium Episcopalis sedes est, Volagradensis prius dicta. Vrbibus præter has plurimis, dominibus, mænibus, turribus, & id genus aedificijs clarissimis abundant: cuiusmodi sunt Zvojma, Radisch, Iglaia, Noua ciuitas, Niclosburg, VVeyskirchen,

Cremser, Boserlitz, olim Marchionum sedes, & complures aliae, quarum nomina charta Chorographica declarabit. Incolarum lingua est Sclauonica seu Bohemica, & Teutonica mirum in modum commixta atque confusa. Aer loci mollior, atque ob id corruptioni magis obnoxius dicitur. Provincia est ut populosa, ita frumentifera, piscalenta & nemorosa. Vinetis quoque abundant, maxime ubi in Orientem vergit, quod inde abunde in Silesiam Bohemiamque exportatur, eius etiam campi præter necessariarum rerum mirificam fertilitatem, vberatemque, croci etiam optimi plurimum proferunt. Sudetæ montes iuxta Iglaem etiam urbem minaris fæti habentur. Regio quæ Bohemia minus montosa, nec tamen prorsus plana. Locat hoc loco Ptolomeus Orcynū nemus, Sudettā ac Gabrettā sylvas. Flumina habet non pauca, quoru quatuor sunt præcipua Morauia seu Marauaha, amnis piscofissimus. Vulgo die Marhe, qui regioni nomen dicitur indidisse. Lambit mœnia Olomuntij, & regiunculam Austriae, Marckfeldensem, Suartzaha, Brinnam præter labitur & Theya miscetur. Theya vel Deins, qui nonnullis etiam Thisia vocatur, Zvojman præterfluit, & limitem Marauianæ ac Austriae statuit. Igla, à quo Iglaia vrbis nomen sortita est, dirimit Marauanos à Bohemis, & Marauianā quoque ingreditur. Porro Marauia seu Marauania ad Orientem habet partim Hungariam, partim Austriae, ad Meridiem Austriae tantum, ad Occidentem Bohemiam, ad Septentrionem Silesiam: ac initium sumit ex parte Occidentis sub gradibus longitudinis.

HVNGARICI REGNI CVM TRANSILVANIA.

HVNGARORUM nōmen vnde sit non obscurē tradit Mathias à Michou lib. 1. Sarmatiæ Asiaticæ. Inquit enim, Ihuros, Sclauos Pannoniæ incolas trucidasse, terramque eorum, etiamnum possidere, Sclauis in finibus Pannoniæ vndique remenantibus & habitantibus. Ihuros autem è Iuhra regione Scythia, è qua oriundi exiuerunt, dictos esse, & hodie adhuc ab Bohemis, Polonis, & Sclauis, Hugnos & Hunnos appellari: ab alijs autē Huguos, ac tandem Hungaros vocatos, idque linguarum quibus vtræque gentes, tum Iuhri, tum Hungari nostri vtuntur, affinitate verisimile reddit. quamvis multis hæc sententia nimis probetur, qui linguas eorum aiunt esse diuersas, tamen multi sunt qui eam corroborare videntur, quæ breuitatis causa h̄c omittuntur. Hunc tractum primum Pæones seu Pannones tenuere, cuius nominis origo in Danubij tractu à nobis explicata est: Inde Huni habuere, gens Scythica. Mox Gothi ex Insulis germanici Oceani profecti, post Gothos Longobardi ex Scandinauia, etiam germanici Oceani Insula, nouissimè rursum huni, quos & Iuhros & Hungaros postmodum dictos iam docuimus, ex alia hungaria Scythica egressi, non longè à Tanaïs flu. ortu Anares, ijdem nonnullis dicuntur, eam regionem obtinuerunt. Eos autem beatus Rhenanus refert, Carolum magnum octennali bello edomuisse, prorsusq; excidisse, vna tantum horum natione, cui Vgorum & Hungarorum nomen est (nam multos secum è Scythia eduxerant populos huni) velut nihil nocitaram, illis extinctis, summota, ac vallo quodam inclusa. Sunt Hungari ferox hominum genus, & in bello validum, equestri prælio magis, quam pedestri idoneum. Nulla gens Christiani nominis Turcarum arma magis exercuit: nulla ab his rursus magis exercita est, adeò paribus animis, variisque euentu, est semper vtrinque bellatum. Volaterranus ait, incultos, ac procul à delitijs, hyeme vt reliquos aquilonares in pyriterijs pellitos agere, potui ciboque plus iusto vacantes. Idque imprimis mirandum, cum merum aromatique, præter cæteros mortales frequentent, iuuentutem tamen esse castam, & absque scortis agere: hominem interficere leui de causa promptum habent, idque impunè licet. Latius etiam huius gentis imperium patuit quam terræ nomen olim: vnde plures ei prouinciae annumerari cœpere. Cum enim ab Leyta flu. ad Sauum vsque quicquid est interiecti agri complexa sit, nunc inter Septentrionem & Ortum etiam vltra Danubium pedem intulit, magnamque sibi Iazygum Metanastru, quos vulgo Transylvanos ac septem castrenses nuncupant, partem vendicat, ac in Ortum Scythiam versus, non parum protenditur: ac Mysiam, Daciam, Flacciam, seu VValachiam, & complures alias prouincias ad se arripuit, partimque ijs suum nomen communicavit. Distinguebatur olim hæc inferior Pannonia in Amantinam, Danubio & Arraboni fluuijs propinquam, Sauum Sauo flumini imminetem,

quæ iam Sclauonia est, vbi Risiensis & Zagrabiensis comitatus conspicuntur, & Pannoniam, Bubaliam, vbi Sirmiensis nunc comitatus est, ac Rascia. Recentem verò huius regni diuisionē in suos comitatus requiret lector in Danubij tractus descriptione. Quod ad maiores provincias secatur ea Danubio flu. media in citeriore & vltiore: quarū hæc Iazygas, Metanastas, ac Transylvaniæ partem complectitur. Illa, eo quo olim Pannoniæ loco fuere, constituitur, ac à priori Danubij fluentis, ab Austria & Norico Cæcij montis radicibus, à Sclauonia, Drauo, à Bosna & Rascia, Sauo fluminibus dirimitur. In hoc tractu antiquiores populi locantur Hercumathæ à Ptolomæo, eo loco, quo nūc Vespriniæsis est comitatus. Andiantes in Pannonia, inter amnem, ac vltra Sauum flu. Breuci. Scordiscorum autem sedes in Sirmensi comitatu fuit. Aroniscorum autem iuxta Strigonium & Budam, quæ regionis caput est, & Basilica. Multæ præterea in ea nobilissimæ vrbes, Alba regalis ad Sarroitzam flu. Regum coronatione sepulturaque celebris. Vulgo Stuol-vveissenburg. Stridon quoque in ea sita est, Diui Hieronymi patria. Habet præterea Strigonium, quinque Ecclesiæ, Sopronium, Laurinum, ac plerasque alias, quarum dignitates in Danubij tractus descriptio explicatae sunt. Sclauonia trans Drauum flu. Hungariæ finitima est, & eius tanquam portio quædā. Verum & hæc partim in tractu Danubij explicata est, partim peculiaris de ea charta docebit. Vlterior Hungaria terram complectitur, quam Gepidæ & Daci tenuerunt. à Silesia, Morauia, & Polonia montibus Carpathijs separatur. à Ruthenia, Transylvania & VValchia transalpina separatur Maromarusij motibus & syluis. in ea sita sunt vrbes Posamensis, Tornensis, Tiruanensis Colociensis, Zegedinensis, Varadinensis, ac pleræque aliæ. Incolæ ferè omnes Scythica vntur lingua. Erat hæc terra vt prisci rerū scriptores habent, nouem circulis, quos h̄azas Germanica lingua dicimus circundata. quorum singuli ita stipitibus, quernis, siue fagineis, vel abiegnis extructi erant, vt de margine ad marginem viginti pedum spaciū tenderetur in latum, totidem erigeretur in altum. Ciuitas autem vniuersa aut durossimis lapidibus, aut tenacissima creta repleretur. Porro superficies vallorum eorundem integerrimis cespitibus tegeretur. Inter quorum confinia arbusculæ plantaræ erant, quæ abscisæ proiectæque, vt plurimum herbas ac frondes proferebant. De primo autem circulo ad secundum viginti milliaria Teutonica protendebantur, & inde totidem ad tertium, & ita usque ad nonum, quamvis aliis semper contractior erat. Intra hos aggeres vici villæque ita constituta, vt ab una ad aliam vox hominis audiretur. ædificia validissimis muris præmunita, portæ non satis latæ, propter hanc causam, vt per eas latocandi gratia quaqua versum exire ingrediique facile possent. Tubarum clangore unus circulus alteri cuiusque rei certa signa dabat: hos postmodum Carolus Magnus

